

FOLKRÖRELSE

FILMFAKTA

Ämne	Historia
Ålder	Från 13 år (H)
Speltid	11 minuter
Språk	Svenskt tal med svensk text
Produktion	Kunskapsmedia i samarbete med Medieinstitutet
Filmnr	1820KM

På handledningens sista sida finns en länk till ett **quiz**, där du kan testa elevernas kunskaper efter filmen.

OM FILMEN

I den här filmen lär vi oss om folkrörelser. Vad är en folkrörelse? Hur och varför bildas en folkrörelse? Hur har det sett ut i Sverige? Vi går bakåt i tiden och berättar om fem viktiga folkrörelser; kvinnorörelsen, fredsörelsen, arbetarrörelsen, nykterhetsörelsen och miljöörelsen. Vi undersöker hur de olika folkrörelserna förändrat det svenska samhället och frågar oss hur det kommer att se ut i framtiden.

Det här är en film för elever i högstadiet som ska lära sig om folkrörelser i ämnet historia.

KAPITEL I FILMEN

Inledning (00:00–01:40)

Kvinnorörelsen (01:41–03:02)

Arbetarrörelsen (03:03–04:35)

Nykterhetsörelsen (04:36–05:32)

Fredsörelsen (05:33–06:33)

Miljöörelsen (06:34–07:39)

Samtal med professorn (07:40–SLUT)

LÄROPLANSMÅL

Historie (åk 7–9)

Industrialisering, samhällsomvandling och idéströmningar, cirka 1700–1900

- Vad historiska källor kan berätta om människors och grupper strävan att påverka och förbättra sina egna och andras levnadsvillkor, till exempel genom uppfinningar, bildandet av fackföreningar och kampen mot slaveri.

Demokratisering, efterkrigstid och globalisering, cirka 1900 till nutid

- Demokratisering i Sverige. Bildandet av politiska partier, nya folkrörelser, till exempel kvinnorörelsen, och kampen för allmän rösträtt för kvinnor och män. Kontinuitet och förändring i synen på kön, jämställdhet och sexualitet.

Hur historia används och historiska begrepp

- Hur historia kan användas för att skapa eller stärka gemenskaper, till exempel inom familjen, föreningslivet, organisationer och företag.

FOLKRÖRELSE

INNAN FILMEN

Vad vet eleverna redan?

Be eleverna skriva ned eller fundera enskilt kring vad de vet om folkrörelser. Låt dem sedan diskutera och jämföra sina svar i grupper om 2–3. Be grupperna att berätta sina svar inför klassen, medan du sammanfattar på tavlan.

Utgå gärna från de här frågorna:

- Vad är en folkrörelse?
- Vem kan starta en folkrörelse?

Ordlista

Diskutera och förklara begreppen i ordlistan med eleverna före filmen.

Massorganisation
Demokrati
Husaga
Rösträtt
Arbetarklass
Socialdemokraterna
Nykter/nykterhet
Hippie
Paroll

Diskutera gemensamt era förklaringar samt skriv upp det ni kommer fram till på klassrummets whiteboard/digitala verktyg, för att gå igenom igen efter filmen.

UNDER/EFTER FILMEN

Diskussionsfrågor till filmen

Läs först själv igenom frågorna och planera för hur du ska hantera elevernas svar och diskussioner.

Låt gärna eleverna svara på frågorna under filmens gång, enskilt eller i grupper om 2–4. Frågorna är indelade efter filmens kapitel för att du ska kunna pausa om någon behöver mer tid. Låt eleverna skriva klart sina svar efter filmen, innan du går igenom dem gemensamt och sammanfattar på tavlan.

Inledning (00:00–01:40)

- Vem är Greta Thunberg?

Kvinnorörelsen (01:41–03:02)

- Beskriv kvinnorörelsen.
- Vilket år blev det tillåtet för kvinnor att bli myndiga?
- "Kvinnorörelsen satte spår i hela 1900-talet", säger man i filmen. Vad menar man med det tror du?

Arbetarrörelsen (03:03–04:35)

- När startade arbetarrörelsen?
- Vem var August Palm, och varför var han viktig för arbetarrörelsen?
- Vad är LO för något?
- Vilka förändringar genomförde LO? Ge några exempel.

Nykterhetsrörelsen (04:36–05:32)

- Varför fick nykterhetsrörelsen en stor betydelse under 1800-talet?
- Vad är nykterhetsrörelsens största uppgift idag?

Fredsörelsen (05:33–06:33)

- Vad är FN och vad är deras uppgift?
- 1883 bildades Svenska freds- och skiljedomsföreningen. Vad var deras uppgift?

Miljöörelsen (06:34–07:39)

- Vad innebär frasen "Make love, not war"?
- "Miljöörelsen satte allt större tryck på politiken", säger man. Vad menar man med det?
- Miljöörelsen är idag en av de största folkrörelserna globalt. Varför tror du att det är så?

FOLKRÖRELSE

Samtal med professorn (07:40–SLUT)

- Professorn Kjell Östberg säger i filmen att folkrörelser är en demokratifråga. Vad menar han med det?
- Hur har folkrörelser påverkat det samhälle som vi har i dag? Ge några exempel.
- Vilken roll har sociala medier för folkrörelser i dag?

Är folkrörelser viktiga?

Diskutera tillsammans i klassen kring frågan: Är folkrörelser viktiga?

Beroende på gruppen kan klassen delas in i två, där ni sedan debatterar emot varandra. Ena halvan är för, och den andra är emot.

EFTER FILMEN

Vad visste eleverna innan?

Visa sammanfattningen från "Vad vet eleverna redan?". Låt eleverna jämföra vad de visste innan med vad de vet nu. Undersök om det är något de fortfarande är osäkra på och behöver undersöka vidare.

Ordlistan

Gå på nytt igenom ordlistan. Be eleverna ge exempel från filmen som kan fördjupa förståelsen av begreppen. Fråga om de behöver lägga till ord eller begrepp i listan, eller ändra på några förklaringar.

Fördjupning i folkrörelser

Dela in klassen i grupper om 2–4. Låt grupperna välja en folkrörelse från filmen, eller en annan folkrörelse som de tycker är intressant att fördjupa sig kring, till exempel:

- Kvinnorörelsen
- Arbetarrörelsen
- Nykterhetsrörelsen
- Fredsrörelsen
- Miljörörelsen
- Väckelserörelsen
- Idrottsrörelsen
- Solidaritetsrörelsen
- HBTQ-rörelsen

Hjälp eleverna att hitta information i böcker och tidskrifter, och ge förslag på relevanta sidor på internet. Uppmuntra eleverna till att vara kreativa kring hur de presenterar sina arbeten för resten av klassen.

FOLKRÖRELSE

QUIZ

A.

VAD HAR DEN HÄR FILMEN HANDLAT OM?

1. Människor som rör sig
2. Människor som flyttar
3. Folkrörelser
4. Folkslag

B.

VAR HÄRSTAMMAR ORDET FOLKRÖRELSE FRÅN?

1. Olika folkslag
2. Folkis som betyder folkslag
3. Folk i rörelse
4. Rörelse bland folk

C.

VAD JOBBAR NYKTERHETSRORELSEN FRÄMST MED I DAG?

1. Hjälper människor att kontrollera sitt drickande
2. Matberoende
3. Hjälper människor med fobier
4. Beroende av läsk

D.

VEM VAR AUGUST PALM?

1. Förförare för kvinnörelsen
2. En av Socialdemokraternas grundare
3. En av många som fått hjälp av nykterhetsrörelsen
4. Medlem i miljörelsen

E.

FREDSRORELSEN KAN ÄVEN I SVERIGE GÅ UNDER NAMNET...

1. Svenska fredisarna
2. Svenska freds- och skiljedomsföreningen
3. Fredskämparna
4. Fredsföreningen

F.

VAD HANDLAR KVINNORÖRELSEN OM?

1. Kvinnors rättigheter
2. Kvinnor som flyttar
3. Mäns rättigheter
4. Kvinnors rätt till fritid

G.

VAD HANDLAR MILJÖRORELSEN OM?

1. Hur man skräpar ner
2. Att ta hand om miljön
3. Miljöförstöring
4. Klimatspekulationer

H.

VAD VAR KÄRNAN I ARBETARRÖRELSEN?

1. Arbetarnas villkor och rättigheter
2. Att arbeta hårt
3. Att inte behöva arbeta
4. Att arbeta mer utomlands

QUIZ - FACIT!

A.

VAD HAR DEN HÄR FILMEN HANDLAT OM?

1. Människor som rör sig
2. Människor som flyttar
3. Folkrörelser - **RÄTT SVAR**
4. Folkslag

B.

VAR HÄRSTAMMAR ORDET FOLKRÖRELSE FRÅN?

1. Olika folkslag
2. Folkis som betyder folkslag
3. Folk i rörelse - **RÄTT SVAR**
4. Rörelse bland folk

C.

VAD JOBBAR NYKTERHETSRORELSEN FRÄMST MED I DAG?

1. Hjälper människor att kontrollera sitt drickande - **RÄTT SVAR**
2. Matberoende
3. Hjälper människor med fobier
4. Beroende av läsk

D.

VEM VAR AUGUST PALM?

1. Förförare för kvinnörelsen
2. En av Socialdemokraternas grundare - **RÄTT SVAR**
3. En av många som fått hjälp av nykterhetsrörelsen
4. Medlem i miljörelsen

E.

FREDSRÖRELSEN KAN ÄVEN I SVERIGE GÅ UNDER NAMNET...

1. Svenska fredisarna
2. Svenska freds- och skiljedomsföreningen - **RÄTT SVAR**
3. Fredskämparna
4. Fredsföreningen

F.

VAD HANDLAR KVINNORÖRELSEN OM?

1. Kvinnors rättigheter - **RÄTT SVAR**
2. Kvinnor som flyttar
3. Mäns rättigheter
4. Kvinnors rätt till fritid

G.

VAD HANDLAR MILJÖRÖRELSEN OM?

1. Hur man skräpar ner
2. Att ta hand om miljön - **RÄTT SVAR**
3. Miljöförstöring
4. Klimatspekulationer

H.

VAD VAR KÄRNAN I ARBETARRÖRELSEN?

1. Arbetarnas villkor och rättigheter - **RÄTT SVAR**
2. Att arbeta hårt
3. Att inte behöva arbeta
4. Att arbeta mer utomlands

KUNSKAPSQUIZ ONLINE

Vi har i november år 2020 skapat en delad Kahoot! som du gärna får använda så länge länken fungerar:

<https://create.kahoot.it/share/folkrörelser-1820km/47dea758-7a69-418a-8685-1f4b9b3bbfa8>

För att använda quiz:et, klicka på knappen "Play as guest" om du inte har någon inloggning.

